2024

SANSKRIT — HONOURS

Paper : DSE-A-1

(DARŚANA)

Full Marks : 65

The figures in the margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Section – A

Unit – I

(Marks : 30)

1. अधस्तनेषु कस्य***चिदेकस्य*** उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च दातव्यम्।

(a) का नाम प्रमा? तर्कभाषासम्मतं प्रमायाः लक्षणमुल्लिख्य व्याख्यायताम्। 2+8

(b) कस्तावत् सन्निकर्षः? सोदाहरणं सन्निकर्षविभागः आलोचनीयः। 2+8

(c) कारणप्रकाराः तर्कभाषानुसारेण व्याख्येयाः। 10

2. अधोनिर्दिष्टेषु कस्य***चिदेकस्य*** व्याख्या कार्या (संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च)। 8×1

(a) साधकतमं करणम्।

(b) पृथिवीत्वसामान्यवती पृथिवी।

(c) 'प्रकाश्यते तस्य कृते मयैषा'।

3. अधस्तनेषु विषय***द्वयम्*** अवलम्ब्य टीका कार्या (संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च)। 6×2

मङ्गलाचरणम्, अयुतसिद्धः, विशेष्यविशेषणभावः, प्रमाणम्।

Unit – II

(Marks : 20)

4. अधस्तनेषु कस्य***चिदेकस्य*** व्याख्या कार्या (संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च)। 10×1

(a) 'हेतवे जगतामेव संसारार्णवसेतवे।
प्रभवे सर्वविद्यानां शम्भवे गुरवे नमः॥'

(b) विशेषास्तु यावन्नित्यद्रव्यवृत्तित्वादनन्ता एव।

(c) आत्मत्वसामान्यवान् बुद्धिगुणाश्रय आत्मा।

(d) भोगायतनमन्त्यावयवि शरीरम्।

5. अधोलिखितेषु ***पञ्च*** प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च समाधेयाः। 2×5

(a) अभावः कतिविधः? के च ते?

(b) पदार्थानां लक्षणं किम्?

(c) को नाम समवायः? स कतिविधः?

(d) को गुणः आकाशमात्रवृत्तिः?

(e) उपाधिस्वरूपं किम्?

(f) रसः कतिविधः? के च ते?

(g) सप्तपदार्थी इति ग्रन्थे हेत्वाभासः कतिविधः?

(h) कति द्रव्याणि?

Section – B

(Unit – I)

(Marks : 15)

6. अधस्तनेषु कस्य***चिदेकस्य*** प्रश्नस्योत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च विधातव्यम्। 10×1

(a) विवेकचूडामणिमनुसृत्य गुरोः गुणानालोच्य गुरुशिष्ययोः कथोपकथनमालोच्यताम्।

(b) आत्ममुक्तौ अपरोक्षानुभवस्य आवश्यकता शङ्कराचार्यदिशा आलोच्यताम्।

(c) संसारानलतप्तस्य शिष्यस्य का गतिः? तञ्च उद्धर्तुकामो गुरुः किमुपदिशति इति विवेकचूडामणि-ग्रन्थदिशा व्याख्येयम्।

7. अधोनिर्दिष्टेषु विषय***मेकम***वलम्ब्य टीका कार्या (संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च)। 5×1

शमः, अविद्या, संसारसिन्धुः।